

XX TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Ettenähtud esimese lugemise Js 56, 1.6-7 asemel valisin ise 1Kn 3,16-28)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Nõnda ütleb Issand: Pange tähele õigust ja olge õiglased, sest mu pääste on ligidal ja mu õiglus ilmumas! Võõrad, kes on liitunud Issandaga, teenivad teda ja armastavad Issanda nime, et saada tema sulaseiks, kõik, kes peavad hingamispäeva ega riku seda ja kes peavad kinni mu lepingust - needki ma viin oma pühale mäele ja ma rõõmustan neid oma palvekojas, ja nende põletus- ja tapaohvrid on mu altari peal meelepärased; sest mu koda nimetatakse palvekojaks kõigile rahvastele.

See on Jumala Sõna.

(Esimene Lugemine 1Kn 3,16-28)

Lugemine esimesest kuningate raamatust:

Kord tulid kaks hooranaist kuninga juurde ja seisid tema ees. Ja üks naine ütles: "Oh mu isand! Mina ja see naine elasime samas kojas. Ja mina sünnitasin kojas tema juuresolekul. Ja kolmandal päeval, kui ma olin sünnitanud, sünnitas ka see naine. Me olime üheskoos, ühtegi võõrast ei olnud meiega seal kojas; ainult me mõlemad olime kojas. Aga selle naise poeg suri öösel, sest ta oli tema ära maganud. Siis ta tõusis keset ööd ja võttis minu poja mu kõrvalt, kui su teenija magas, ja pani oma sülle, aga oma surnud poja pani ta minu sülle. Ja kui ma hommikul tõusin oma poega imetama, vaata, siis oli ta surnud. Aga kui ma teda hommikul tunnistasin, vaata, siis ei olnudki see minu poeg, kelle ma olin sünnitanud." Siis ütles teine naine: "Ei ole nõnda, vaid minu poeg elab ja sinu poeg on surnud." Aga esimene vastas: "Ei ole nõnda, sinu poeg on surnud ja minu poeg elab." Nõnda sõnelesid nad kuninga ees. Siis ütles kuningas: "Üks ütleb: See on minu poeg, kes on elus, ja sinu poeg on surnud. Ja teine ütleb: Ei ole nõnda, sinu poeg on surnud ja minu poeg elab." Ja kuningas ütles: "Tooge mulle mõõk!" Ja mõõk toodi kuninga ette. Siis ütles kuningas: "Raiuge elus laps pooleks ja andke üks pool ühele ja teine pool teisele!" Aga naine, kelle poeg oli elus, rääkis kuningale, sest ta süda põles poja pärast, ja ütles: "Oh mu isand, andke elus laps temale, ärge surmake teda!" Ent teine ütles: "See ei pea saama ei minule ega sinule - raiuge pooleks!" Siis kostis kuningas ja ütles: "Andke elus laps temale ja ärge surmake teda mitte - see seal on ta ema!" Ja kogu Iisrael kuulis kohtust, mida kuningas oli mõistnud, ja nad kartsid kuningat,

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 67 (66), 2-3.5.6.8 (R: 4))

R: Jumal, Sinule laulgu kiitust kõik rahvad!

Jumal olgu meile armuline
ja õnnistagu meid;
ta lasku oma pale paista meie peale,
et maa peal tuntaks sinu teed,
kõigi rahvaste seas sinu lunastust!
R:

Rõõmustagu rahvad
ja hõisaku rahvahõimud,
sest sina mõistad rahvale kohut õigluses
ja juhataid rahvahõime maa peal!
R:

Jumal, sinule laulgu tänu rahvad,
sinule laulgu tänu kõik rahvad!
Jumal õnnistagu meid
ja kõik ilmamaa otsad kartku teda!
R:

Teine lugemine Rm 11, 13-15.29-32
Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Aga ma räägin teile, paganatele: Kuna ma olen paganate apostel, austan ma oma ametit - ehk ma saan kuidagi teha kiivaks neid, kelle veresugulane ma olen, ning mõned nende seast päästa. Sest kui juba nende kõrvaleheitmine on maailma lepitus, mis on siis nende vastuvõtmine muud kui surnuist ellutõusmine? Sest otsekui teie tollal olite Jumalale sõnakuulmatud, nüüd on aga teie peale nende sõnakuulmatuse tõttu halastatud, nõnda on nüüd ka nemad muutunud sõnakuulmatuks teile osaks saanud halastuse pärast, et ka nende peale halastataks. Sest Jumal on kõik inimesed kinni pannud sõnakuulmatuse alla, et kõikide peale halastada. See on Jumala Sõna.

Evangeelium (Mt 15, 21-28)
Lugemine püha Matteuse evangeeliumist

Sel ajal jõudis Jeesus Tüürose ja Siidoni aladele. Ja vaata, üks neist paigust pärit Kaanani naine tuli ja hüüdis: "Issand, Taaveti Poeg, halasta minu peale! Kuri vaim vaevab mu tütart hirmsasti." Ent Jeesus ei vastanud talle sõnagi. Ja ta jüngrid astusid ta juurde ja palusid teda: "Saada ta minema, sest ta ei lakka appi hüüdmast meie taga!" Tema vastas: "Mind ei ole läkitatud muude kui Iisraeli soo kadunud lammaste juurde." Aga naine tuli, heitis ta ette maha ja ütles: "Issand, aita mind!" Jeesus vastas: "Ei ole ilus võtta laste leiba ja visata koerakestele." Ent tema ütles: "Ei ole küll, Issand, ometi söövad koerakesed raasukesi, mis nende isandate laualt pudenevad." Siis Jeesus vastas talle: "Oh naine, sinu usk on suur! Sündigu sulle,

nagu sa tahad!" Ja ta tütar paranes selsamal tunnil.
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, mis on tarkus? Mis Jumala tarkusesse puutub, siis sellest me palju ei tea, kuid suur osa inimlikust tarkusest on võime märgata ühel elualal ette tulevaid seaduspärasusi ning osata järeldada samade seaduspärasuste kehtivust ka teisel elualadel. Rumalus seevastu on inimese võimetus või tahtmatus neid seoseid märgata.
Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, nad tulid kahekesi, isa ja tema umbes kümneaastane poeg - tulid ja soovisid katoliku kirikusse astuda. Nii nagu sel puhul ette nähtud, alustasin katekismusekursusega. Nad käisid mitmes tunnis, lasid mul kaua rääkida - Jumalast, tema käskudest, sakramentidest ja elu mõttest, ning kuulasid vaikselt ja viisakalt. Kuid neid õpetades köitis mu tähelepanu üha rohkem see, kuidas nende silmad igavlevalt ringi uitasid, justkui oleks kõik toimuv neile kurnav kannatus. Lõpuks muutus olukord juba nii veidraks, et ma pidin küsima nende hajeviloleku põhjust - kas ehk miski minu õpetuse viisis on neile sobimatu. Oh ei, vastas isa, te räägite väga ilusasti, aga tegelikult oleme me siin sellepärast, et minu pojalt on haruldast tüüpi südamerike. Ma olen kuulnud, et katoliku kirik on väga rikas, ja meil on vaja kiiresti raha, et maksta hädavajaliku operatsiooni eest, mida saab teha ainult USA-s sellele spetsialiseerunud erakliinikus.

Pean tunnistama, et midagi sellist ei olnud ma osanud oodata. Ühest küljest muidugi ma mõistsin seda isa. Mul pole mingit kahtlust, et iga vanem on valmis oma lapse tervise pärast kasvõi kärnkonna alla neelama. Kuid teisest küljest ei saanud ma ka midagi teha, et minu jaoks oli see solvav, kui selgus, et kõik, millesse mina usun ja pühaks pean, oli kellegi jaoks kärnkonn, mida ta oli valmis oma eesmärgi saavutamiseks kangelaslikult neelama. Paraku sai minu vastus olla üsna lihtne - neid mitutsadat tuhandet dollarit, mida see õnnetu poiss vajab, polnud mul ka kõige parema tahtmise juures mitte kusagilt võtta. Kui see isa oleks olnud algusest peale oma eesmärkide suhtes avatud, siis oleks ta säästnud päris palju aega, et oma pojale kiiremini ravi leida, ning säästnud ka mind ebameeldivast kogemusest ja kahjutundest, mida ma mäletan elu lõpuni.

Jeesuse kitsikus tänases evangeeliumis oli üpris sarnane, kuid kindlasti suurem. Ta nägi, et kaanani naine oli valmis oma tütre tervise pärast kõik ohvriks tooma - oma uhkuse, oma rahva uskumused, isegi oma inimvääriskuse... ja seejuures teadis naine täpselt, mida tahab: ta tahtis, et tema tütar terveks saaks. Ühest

küljest too paluja ju lausa instrumentaliseeris Jeesuse, nägi temas ainult vahendit, mida ära kasutada - kuid teisalt, missugune hea ema ei teeks oma laste nimel kõike? Kas pole ohvrimeelne käitumine üks elu ja arengu nurgakividest?

Jeesuse vastus annab tunnistust kogu olukorra problemaatilisusest. Tema, kes ta oli tulnud juudi rahva traditsiooni jätkajana, pidi võtma seisukoha teiste rahvaste suhtes, ja esimesel hetkel vastas ta kaanani naisele sellest pärimusest sammugi taganemata. "Ei ole ilus võtta laste leiba ja visata koerukestele"... Kindlasti sai Jeesus ka ise sellest aru, et ei ole ilus võrrelda teise rahva hulka kuuluvat inimest koeraga. Loom ja inimene on ikka sedavõrd erinevad, et usk või rahvus ei määra teist inimest looma tasemele. Kuid pigem pahandas Jeesus tülitamise pärast, justkui tahtnuks kaanani naine teda tema pühast üritusest eemale, vähemtähtsate asjade juurde eksitada.

Ometi sai see juhtum pöördepunktiks, mis kinnitas Jeesusele, et kui tema on Taaveti Poeg, ettekuulutatud Messias, siis on tema kohus hoolitseda kõigi usklike inimeste eest, mitte ainult Aabrahami soo eest. Aabrahami soo valis Jumal ju välja tema usu pärast - usu pärast, mis antakse edasi õpetuse ja eeskuju kaudu, mitte vereliini pidi.

Tegelikult ei ole see lugu ka Vana Testamendiga vastuolus. Meenutagem kasvõi Kuningas Saalomoni kohut kahe naise üle, kuidas lapse õige ema loobus oma lapsest ja õiglusest selle nimel, et laps ellu jääks, ja sai seeläbi tagasi nii õiguse kui oma lapse - just samamoodi nagu kaanani naine, kes oma lapse nimel kõik muu ohvriks tõi. Niisamuti viitab Jeesus ka ise nendele seikadele Vanas Testamendis, kus Jumal eelistas paganarahvaid juutidele: "Ma ütlen teile, palju lesknaisi oli Iisraelis Eelija päevil, mil taevas oli kolm aastat ja kuus kuud suletud, nii et suur nälg tuli üle kogu maa, aga Eelijat ei läkitatud kellegi juurde nendest, vaid Sareptasse Siidonimaal ühe lesknaise juurde. Ja palju pidalitõbiseid oli Iisraelis prohvet Eliisa ajal, ent keegi neist ei saanud puhtaks kui vaid süürlane Naaman.» (Lk 4, 25-27).

Samaaria naine seadis Jeesuse silmitsi tema enda põhimõtetega, nagu ta oli öelnud: "Kui te näete pilve tõusvat lääne poolt, siis te ütlete kohe: "Raske sadu tuleb." Ja nõnda sünnibki. Ja kui puhub lõunatuul, siis te ütlete: "Kuum ilm tuleb." Ja nõnda sünnib. Te silmakirjatsejad! Maa ja taeva nägu te oskate ära arvata, kuidas te siis seda aega ära ei arva? Miks te siis iseeneste kohta ei otsusta, mis on õige?" (Lk 12, 54-57). Kui nüüd kaananlannat võrreldi koeraga, siis täpselt sama loogika järgi pidi koer saama osa peremehe laualt. Ja tõepoolest, Jeesus ei pahandanud samaaria naise peale, vaid andis talle õiguse.

Armsad õed ja vennad, me teame, kuidas inimkonna ajalugu edasi kulges. Me teame, et suurem osa leivast jõudiski lõpuks koerukeste ette, sest kes ennast alandab, seda ülendatakse, ja kes ennast ülendab seda alandatakse. Aamen.